خبر

«بچه زرنگ» پرفروش‌ترین فیلم کودک تاریخ سینمای ایران

انیمیشن سینمایی «بچه زرنگ» به تهیه‌کنندگی حامد جعفری در پنج هفته پرفروش‌ترین فیلم کودک تاریخ سینمای ایران شد. انیمیشن سینمایی بچه زرنگ از فیلم‌های اکران شده فصل پاییز بود که از پنجم مهر در سالن‌های سینمایی سراسر کشور به نمایش عمومی درآمد. این فیلم تاکنون ۷۰۰ هزار مخاطب داشته و طی پنج هفته اکران به فروش ۲۴ میلیارد تومان رسیده که با رشدی صعودی در گیشه توانسته است به پرفروش‌ترین فیلم کودک تاریخ سینمای ایران و همچنین پرفروش‌ترین اثر پویانمایی تاریخ سینمای ایران تبدیل شود.

بچه زرنگ، به تهیه‌کنندگی حامد جعفری از ابتدای اکران توانست با اقبال کودکان و خانواده‌هایشان مواجه شود و رکوردهای مختلفی را جابه‌جا کرد. این فیلم ابتدا توانست عنوان دومین فیلم پر فروش هفتگی و روزانه سینماها را در اختیار بگیرد و در هر هفته با یک رشد صعودی، فروش بیشتری نسبت به هفته قبل داشته‌باشد. همچنین این فیلم در چند هفته ابتدایی اکران به پرفروش‌ترین فیلم کودک امسال تبدیل شده‌است. انیمیشن سینمایی بچه زرنگ، محصولی از گروه هنر پویا و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان است که به همت یک تیم ۲۵۰ نفره ساخته شده‌است و هومن حاجی عبداللهی، میرطاهری مظلومی، هدایت هاشمی از جمله صداپیشه‌ها و سعید شیخ‌زاده، مدیر دوبلاژ این اثر هستند.

نگاهی به نقش قهرمانانه دانش‌آموزان در سینمای دفاع مقدس و مقاومت

شاگرد اول‌های کلاس وطن دوستی

علی رستگار
گروه فرهنگ و هنر

یک کودک فلسطینی به تازگی در جواب مادرش که پرسیده بود «وقتی بزرگ شدی می‌خواهی چه کار شوی؟» پاسخ داد: «ما کودکان غزه بزرگ نمی‌شویم.» فارغ از این حقیقت تلخ که سال‌ها و به‌ویژه این روزهاست که بسیاری از کودکان و نوجوانان به‌دلیل جنایات و نسل‌کشی صورت گرفته به دست رژیم صهیونیستی رنگ جوانی و بزرگسالی را نمی‌بینند و مظلومانه به شهادت می‌رسند اما به قول شعر محمود درویش، غزه مثل پرنده کوچکی است که چکامه زیستن می‌سراید و تا وقتی چراغ مقاومت به روشنایی‌اش ادامه می‌دهد، زندگی نسبت به مرگ و نیستی، دست بالا را دارد و می‌توانیم به بزرگ شدن کودکان و نوجوانان و رسیدن به آرزوهای‌شان هم امیدوار باشیم.

با این حال حتی باوجود امید به زیستن و آینده هم تردیدی در این نیست که کودکان و نوجوانان و دانش‌آموزان فلسطینی به‌خصوص اهالی غزه، درصورت بقا و درامان ماندن از جنایات رژیم صهیونیستی، یک شبه و بدون طی کردن کودکی و نوجوانی و چشیدن طعم خوش آن دوران بزرگ می‌شوند و درسی می‌گیرند که در هیچ مکتب و کلاسی آموزش نمی‌دهند.

درس غیرت، مقاومت و مبارزه علیه باطل که در دوران مبارزات انقلاب اسلامی و هشت سال دفاع‌مقدس هم نمونه‌های فراوانی از آن را در کشور خودمان دیدیم و درس‌هایی که دانش‌آموزان به بزرگ‌ترها و ملت دادند، کم از آموزه‌های معلمان سر کلاس‌های درس نبود.

به همین بهانه و مناسبت، مرور برخی فیلم‌های شاخصی که با محوریت دانش‌آموزان و جبهه و جنگ ساخته شده، خالی از لطف نیست؛ قهرمان‌های کوچکی که روایت زندگی آنها ادای دینی به انبوه دانش‌آموزان شهید، جانباز، جاویدالاثر و رزمنده است. بلکه این خاطره بازی و یادآوری، انگیزه‌ای برای تولید آثار شاخص دیگری در این زمینه باشد.

۲۳ نفر

یکی از مهم‌ترین جلوه‌های حضور نوجوانان و دانش‌آموزان در سینمای ایران، فیلم ۲۳ نفر به کارگردانی مهدی جعفری و محصول سازمان هنری رسانه‌ای اوج است. این فیلم که برنده جوایزی چون بهترین فیلم از نگاه ملی سی‌وهفتمین جشنواره فیلم فجر، پروانه زرین بهترین فیلم از جشنواره کودکان و نوجوانان، جایزه سینمایی ققنوس در جشن «سینما انقلاب» و نشان کمیسیون ملی یونسکو به عنوان فیلم منتخب سال ۲۰۱۹ شده، اقتباسی از خاطرات ۲۳ نفر از رزمندگان نوجوان و دانش‌آموزان ایرانی است که در جریان جنگ ایران و عراق در سال ۱۳۶۱ به اسارت نیروهای عراقی درآمدند.

این گروه بین ۱۳ تا ۱۷ سال سن داشتند و اغلب از تیپ ثارا... کرمان اعزام شده بودند و در اردیبهشت ۱۳۶۱ در مرحله مقدماتی عملیات بیت‌المقدس در مناطق مختلف جبهه اسیر شدند. کتاب «آن بیست و سه نفر» که بر اساس خاطرات احمد یوسف‌زاده از انتشارات سوره مهر منتشر شده، هم شاخص‌ترین اثر درباره این دانش‌آموزان است که فیلم هم با نگاهی به آن و براساس واقعیت ساخته شده است. یکی از نکات قابل اشاره درباره فیلم، حضور سردار شهید حاج قاسم سلیمانی در نخستین روز فیلمبرداری ۲۳ نفر در پشت صحنه بود.

کودک و فرشته

این فیلم به کارگردانی مسعود نقاش‌زاده روایتی از مقاومت مردم خرمشهر در روزهای اول جنگ ایران و عراق را روایت می‌کند اما تفاوت آن با نمونه‌های مشابه این است که محوریت داستان را به دو دانش‌آموز کودک و نوجوان اختصاص می‌دهد و با حضور آنها به دانش‌آموزان پسر و دختر که پابه‌پای بزرگ‌ترها برای دفاع از این آب و خاک مقابله و مبارزه کردند، ادای دین می‌کند.

همان طور که مصطفی، یادآور شهدایی چون محمدحسین فهمیده و بهنام محمدی است، فرشته هم دختران شهید دانش‌آموز را به یاد می‌آورد. عزیزانی که به جای قلم، اسلحه به دست گرفتند و شاگرد اول کلاس وطن‌پرستی شدند. کودک و فرشته که برای اولین‌بار در بیست‌وهفتمین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر نمایش داده شد، جوایزی از مراسم تجلی اراده ملی به دست آورد. این فیلم همچنین برنده پنج جایزه از بیست‌وسومین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان از جمله بهترین فیلم بلند آسیایی و بهترین فیلم ایرانی شد.

بزرگمرد کوچک

شهید بهنام محمدی، دانش‌آموز ۱۳ساله خرمشهری و ماجراجویی بود که سرنترسی داشت و در روزهای محاصره و اشغال خرمشهر کابوس عراقی‌ها شده بود و با ترفندها و زبر و زرنگی‌اش بارها دشمن را غافلگیر کرد. فیلم بزرگمرد کوچک به کارگردانی صادق صادق‌دقیقی روایتی از زندگی این شهید است. قصه فیلم از آنجا آغاز می‌شود که بهنام ابتدا به دست نیروهای عراقی می‌افتد و مورد ضرب‌وشتم قرار می‌گیرد اما اعتماد عراقی‌ها را جلب کرده و مواد غذایی، مهمات و گرای دشمن را به نیروهای ایرانی می‌رساند.

اتوبوس شب

حبیب احمدزاده در کتاب «داستان‌های شهر جنگی» شش داستان با موضوع دفاع‌مقدس را روایت می‌کند که یکی از آنها درباره نوجوان دانش‌آموزی است که ۴۰ اسیر را از آبادان به ماهشهر می‌برد. کاری که خیلی از بزرگ‌ترها هم جرات و جسارت و توان آن را ندارند. این قصه به قدری گیرا و جذاب بود که زنده‌یاد کیومرث پوراحمد برای اقتباس سینمایی از آن ترغیب شد. نتیجه یکی از بهترین فیلم‌های کارنامه فیلمساز و از آثار قابل دفاع سینمای دفاع‌مقدس شد و مهرداد صدیقیان (در نقش عیسی، همان نوجوان دانش‌آموز و قهرمان) و خسرو شکیبایی در نقش عمورحیم بهترین نقش‌های دوران بازیگری‌شان را بازی کردند.

تنگه ابوقریب

فیلم تنگه ابوقریب به کارگردانی بهرام توکلی که بر اساس واقعیت ساخته شده، روایتی است از دفاع گردان عمار یاسر لشکر ۲۷ محمد رسول... در برابر لشکرکشی رژیم بعث در موقعیت تنگه استراتژیک ابوقریب دهلران و حمله به فکه و شرهانی در روزهای پایانی جنگ. عراقی‌ها قصد عبور از سد یک پایگاه را که شکل تنگه است، دارند که با مقاومت شدید نیروهای ایرانی روبه‌رو می‌شوند. باوجود پایمردی و شجاعت شخصیت‌هایی چون مجید (جواد عزتی)، خلیل (حمیدرضا آذرنگ)، حسن (امیر جدیدی) و رضا (مهدی پاکدل)، محوریت ماجرا با نوجوان دانش‌آموزی به نام علی با بازی مهدی قربانی است که ابتدا برای عکاسی به منطقه آمده اما در پایان و بعد از مشاهده نبردهای خونین و روی خشن جنگ، دیگر آن شخصیت اول فیلم نیست و نماینده نسل آینده‌ای می‌شود که پشتوانه غنی سلحشوران را پشت سرش دارد و مهمتر این‌که آنها را بی‌واسطه با چشمان خودش رویت می‌کند.

یدو

مهدی جعفری بعد از تجربه تحسین شده «۲۳ نفر» در یدو هم اثری با محوریت نوجوانان و دانش‌آموزان ساخت، منتها این بار به جای خلق اثری درباره گروهی از نوجوانان، روی یک قهرمان تمرکز کرد. ماه‌های آغازین جنگ و آبادان در محاصره دشمن است، برای همین خانواده‌های شهر و حومه به ناچار باید خانه و دیار خود را رها کنند و به شهرهای دیگر پناه ببرند اما مادر یدو، قصد ندارد با جماعت همراه شود و ترک منزل و کاشانه کند، تصمیمی که با مخالفت و عصبانیت شدید یدو، پسر بزرگ‌تر و نوجوان خانواده روبه‌رو می‌شود اما روند قصه طوری پیش می‌رود که یدو هم با درس گرفتن از مکتب مادرش، عملی قهرمانانه انجام می‌دهد و تصمیم به ماندن و مقاومت می‌گیرد.

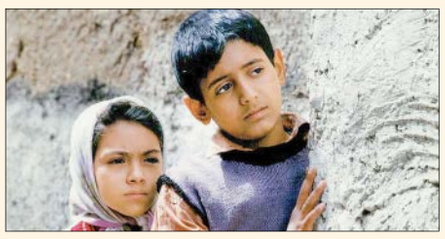

نمایی از فیلم «۲۳ نفر با محوریت دانش‌آموزان در جبهه‌های حق علیه باطل

درنگ

به روایت دانش‌آموزان

برخلاف بسیاری از سوژه‌ها و موضوعات که در سینمای ایران مورد غفلت و کم‌کاری قرار گرفته‌اند، خوشبختانه فیلم‌هایی که با محوریت دانش‌آموزان ساخته شده‌است، ناچیز نیست و می‌توان روی کمیت و بیشتر کیفیت آنها متمرکز شد. به ویژه فیلمسازانی چون مجید مجیدی، عباس کیارستمی و کیومرث پوراحمد آثار موفق و تحسین شده‌ای در زمینه سینمای کودک و نوجوان و آثاری با محوریت دانش‌آموزان ساختند. این چند فیلمی که اینجا به آنها اشاره می‌شود، تنها چند نمونه از فیلم‌های شاخص با موضوع دانش‌آموزان است.

مدرسه‌ای که می‌رفتیم (داریوش مهرجویی): گام اول درباره دانش‌آموزان در سینمای بعد از انقلاب را کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برداشت، با فیلمی به نام «مدرسه‌ای که می‌رفتیم» ساخته داریوش مهرجویی که دانش‌آموزان با درست کردن یک روزنامه دیواری انتقادات‌شان را نسبت به شرایط مدرسه مطرح می‌کنند.

رابطه: پوران درخشنده همیشه دغدغه کودکان و نوجوانان را داشته‌است. اهمیت کار درخشنده از این رو بیشتر می‌شود که در دو فیلم اولش سراغ کودکان و نوجوانان ناشنوا و ناگویا می‌رود. در «رابطه» با قصه دانش‌آموزی به نام ناصر و در پرنده کوچک خوشبختی با قصه دانش‌آموزی به نام ملیحه همراه می‌شویم.

پاتال و آرزوهای کوچک (مسعود کرامتی): احتمالا این آرزوی همه بچه‌ها بود که یک‌شبه قد بکشند و بزرگ شوند. قصه فیلم پاتال و آرزوهای کوچک ساخته مسعود کرامتی هم همین است و دانش‌آموزی به نام وحید، آرزو می‌کند جای پدر به اداره برود، این آرزوی کوچک و جابه‌جایی، مدرسه و شهر را به هم می‌ریزد.

سفر جادویی (ابوالحسن داوودی): اصرار برخی والدین برای ممتاز بودن فرزندان دانش‌آموزشان، موردی شایع است و گاهی مثل این فیلم باعث تنبیه بچه‌های بینوا می‌شود؛ اما دنیای فانتزی سفر جادویی دست‌کم تلنگری به پدران و مادران سختگیر در این زمینه است، به‌ویژه این‌که پدر با سفری از طریق ماشین لباسشویی از رفتارش درس می‌گیرد.

خمره (ابراهیم فروزش): ابراهیم فروزش در اثر موفقش «خمره» سراغ داستانی از هوشنگ مرادی‌کرمانی می‌رود. نقش کلیدی این فیلم را آقای معلم به عهده دارد اما کلید شکستن خمره (منبع آب آشامیدنی مدرسه) را دانش‌آموز بازیگوشی به نام حسن کاظمی می‌زند.

بچه‌های آسمان (مجید مجیدی): دانش‌آموزی به نام علی با بازی میرفرخ هاشمیان در فیلم «بچه‌های آسمان» ، یکی از مهم‌ترین شخصیت‌های تاریخ سینمای ایران است. اگرچه علی ابتدای فیلم، ناخواسته بر رنج و گرفتاری خانواده فرودستش می‌افزاید و هر دو به نوبت با یک جفت کفش به مدرسه می‌روند اما با آن نیت و تلاش پایانی‌اش در مسابقه دو به رستگاری می‌رسد.

تنهای تنها (احسان عبدی‌پور): همیشه این معلم‌ها نیستند که درس می‌دهند، گاهی و چه‌بسا خیلی‌وقت‌ها باید پای درس و مکتب دانش‌آموزان نشست. از جمله همین شخصیت رنجرو، دانش‌آموز بوشهری که باوجود همه بازیگوشی‌ها و شیطنت‌هایش، جهانی و بسیار بزرگ‌تر از همسن‌وسال‌هایش فکر می‌کند و می‌خواهد پیام صلح ایرانیان را به گوش رئیس جمهورهای جهان برساند.

فرار از اردو (غلامرضا رمضانی): غلامرضا رمضانی که از فعال‌ترین فیلمسازان حوزه کودک و نوجوان در سال‌های اخیر است و آثاری چون «ضربه فنی» را با موضوع دانش‌آموزی در کارنامه دارد، در فیلم جذاب و تحسین‌شده «فرار از اردو» هم فضای مدرسه را با ماجراجویی‌های یک اردوی دوروزه در شمال پیوند می‌زند. این فیلم پروانه زرین بهترین کارگردانی را در جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان دریافت کرد.

نفس (نرگس آبیار): بازیگوشی بهار نوروزی اگرچه بیشتر اوقات کار دستش می‌دهد و به رنجش اضافه می‌کند اما همین توسل به رویا تکیه‌گاه التیام‌بخشی هم برایش به حساب می‌آید. او باوجود گاهی تنبیه مدرسه‌ای، دانش‌آموز باهوش و زرنگی است که نمره‌اش ۲۰ می‌شود و می‌گوید: «فقط باید درس بخونم تا بزرگ که شدم، دکتر تنگی‌نفس بشم و بابام رو خوب کنم.»

برش

غفلت سینمایی از ۱۳ آبان

دلیل اصلی نامگذاری ۱۳آبان به عنوان روز دانش‌آموز در تقویم رسمی کشور، شهادت جمعی از دانش‌آموزان معترض به حکومت پهلوی در صبح ۱۳آبان ۵۷ بود؛ جنایتی که آتش انقلاب اسلامی را شعله‌ورتر کرد.

باوجود گرامیداشت هرساله این واقعه و سپری شدن ۴۴ سال از آن، سینمای ایران هیچ واکنشی نسبت به آن نداشته و قدمی برای بازخوانی این بزنگاه مهم تاریخی برنداشته‌است.

شاید تنها فیلمی که نسبتی با وجه تسمیه روز دانش‌آموز دارد و به مبارزات دانش‌آموزی علیه حکومت پهلوی می‌پردازد «میلاد» به کارگردانی ابوالفضل جلیلی محصول سال ۱۳۶۳ باشد که قصه دانش‌آموزی به نام میلاد را روایت می‌کند که راه پدر دستگیرشده‌اش را ادامه می‌دهد.

هرچقدر سینمای ایران به این جنبه از مناسبت دانش‌آموزی و دلیل دیگر نامگذاری ۱۳ آبان در تقویم یعنی تسخیر لانه جاسوسی غفلت کرده، سینمای آمریکا به خوبی از آن بهره برده و از هر فرصتی برای طرح وارونه حقیقت سود جسته است. شاخص‌ترین نمونه ساخت فیلم آرگو بود که در یک سیاسی بازی علنی اسکار بهترین فیلم را هم به دست آورد. همین که میشل اوباما، بانوی اول آن زمان آمریکا، از کاخ سفید برنده جایزه بهترین فیلم اسکار را اعلام کرد، به خوبی بیانگر بهره‌برداری سیاسی و سینمایی آمریکا از مناسبت‌هایی چون تسخیر لانه جاسوسی است.

قاب

فرشتگان مظلوم غزه

تازه‌ترین دیوارنگاره میدان انقلاب به یاد فرشتگان مظلوم غزه با شعار «عدو که خنجر خود می‌زند از پشت، نشد حریف پدر، کودکش را کُشت» اکران شد. این سومین دیوارنگاره میدان انقلاب بعد از طوفان الاقصی است و شهرداری تهران پیش از این از دیوارنگاره میدان انقلاب با عنوان «آتش توهین، حریف حقیقت نخواهد شد» رونمایی کرده بود. همزمان با عملیات طوفان الاقصی در فلسطین، دیوارنگاره‌های شهر تهران در میدان ولیعصر (عج)، میدان فلسطین، میدان انقلاب، میدان جهاد و... به رسانه‌ای قدرتمند برای تبیین‌گری درباره جنایات رژیم صهیونیستی و مظلومیت مردم فلسطین تبدیل شده‌اند.

رویداد

جایزه بهترین فیلم آینده آسیا برای «ماریا»

فیلم سینمایی «ماریا» به نویسندگی و کارگردانی مهدی اصغری ازغدی و تهیه‌کنندگی علی لدنی که پخش آن توسط شرکت الی ایمیج به مدیریت الهه نوبخت انجام می‌شود، برنده جایزه اصلی بهترین فیلم آینده آسیا از جشنواره بین‌المللی فیلم توکیو و جایزه نقدی یک میلیون ین شد.

این رویداد هنری یکی از ۱۲ جشنواره بزرگ جهان و از جشنواره‌های «الف ویژه» در دنیاست. در این فیلم صابر ابر، پانته‌آ پناهی‌ها، حسین محجوب، محمد صدیقی مهر به ایفای نقش پرداخته‌اند. کامیاب گرانمایه و مهشید خدادی نیز در اولین تجربه خود به عنوان نقش اصلی در این فیلم معرفی شده‌اند. دیگر عوامل این فیلم عبارت هستند از: مدیر فیلمبرداری: داوود ملک‌حسینی، تدوین: الناز عباداللهی، طراح چهره‌پردازی: مهدی صیاد، طراحی صدا: بهمن اردلان، صدابرداری: حسن کرامت‌فر، حامد حسین‌زاده، آهنگساز: حامد ثابت، طراح صحنه: امید اکبری، طراح لباس: سامره جوانمرد، مدیر تولید: محمدرضا خیری، کامیاب محرابی، دستیار اول: علی نعمتی، عکاس: بهرام خسروجردی، جلوه‌های ویژه کامپیوتری: امین انتشاری، اصلاح رنگ و نور: فرهاد قدسی، با همکاری آموزشگاه سینمایی پلک (clapp) و شرکت آی زوم رنتال.

پویانمایی

متورم در جشنواره انیمیشن پرتغال

اثر پویانمایی «SWOLLEN / متورم» که با کارگردانی زهرا خورشیدی تولید شده و تاکنون در چند جشنواره معتبر خارجی نیز مورد توجه قرار گرفته، به چهل‌وهفتمین دوره جشنواره cinanima پرتغال که یکی از قدیمی‌ترین جشنواره‌های پویانمایی جهان که ورودی جشنواره اسکار محسوب می‌شود، راه یافت. انیشمین «متورم» پیش از حضور در جشنواره فیلم کوتاه تهران نیز به بخش مسابقه ۲۰ جشنواره بین‌المللی در کشورهای مختلف راه یافت که در سه جشنواره حائز رتبه شد و در دو رویداد نیز بین نامزدها قرار گرفت. این انیمیشن شش دقیقه‌ای و بدون کلام است و به نویسندگی حمیدرضا مزرعه خطیری، کارگردانی زهرا خورشیدی و تهیه‌کنندگی مشترک مهدی رنگرز، حمیدرضا مزرعه خطیری و زهرا خورشیدی با تکنیک دوبعدی دیجیتالی تهیه شده‌است. داستان «متورم» درباره انسانی اهل مطالعه است که با خواندن هر کتاب جمجمه‌اش بزرگ‌تر می‌شود. این بزرگ شدن جمجمه و سر شخصیت داستان در زندان منجر به شکسته شدن دیوارهای زندان او می‌شود.